27/01/2019

Ο γάμος στο Βυζάντιο: Κοινές χαρές με τότες

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ο γάμος στο Βυζάντιο αποτελούσε ένα πολύ σημαντικό θεσμό που ρύθμιζε τη συμβίωση των δύο φύλων και τη νομιμοποίηση των φυσικών τους απογόνων.

Οι γυναίκες της εποχής δεν είχαν την ελευθερία να διαλέξουν τον σύζυγο που επιθυμούσαν, καθώς ήταν ο πατέρας αυτός που έπαιρνε όλες τις αποφάσεις. Συχνά, πάντως, τον ρόλο της εξεύρεσης του κατάλληλου συντρόφου αναλάμβαναν, έναντι αμοιβής, προξενητές ή προξενήτριες.

Σύμφωνα με το βυζαντινό δίκαιο, για να θεωρείται ένας γάμος νόμιμος θα έπρεπε η γυναίκα να έχει συμπληρώσει τα δώδεκά της χρόνια, ενώ ο άντρας τα δεκατέσσερα, αν και πολλοί γονείς πάντρευαν τα παιδιά τους και σε μικρότερες ηλικίες.

Αρχικά, έγκυρος γάμος θεωρούνταν μόνον ο πολιτικός, ενώ από τον 9ο όμως

αιώνα και μετά ο γάμος έπρεπε υποχρεωτικά να έχει ευλογηθεί από την Εκκλησία. Βασική προϋπόθεση ήταν τα άτομα που παντρευόντουσαν να ήταν του ίδιου θρησκεύματος και δόγματος και να ανήκουν στην ίδια κοινωνική και οικονομική τάξη. Αν και κατά τους βυζαντινούς χρόνους μπορούσαν να πραγματοποιηθούν μέχρι τρεις γάμοι, μόνον ο πρώτος θεωρούνταν άψογος.

Κατά τη διάρκεια του αρραβώνα, που ήταν ιερός, συντασσόταν τα προικοσύμφωνα και ανταλλασσόταν δακτυλίδι, αλλά και φιλί μεταξύ των μνηστευμένων. Ο γάμος συνήθως ακολουθούσε σε εύλογο χρονικό διάστημα, που δεν υπερέβαινε τα δύο χρόνια.

Αφού οριζόταν η ημερομηνία του γάμου στέλνονταν τα προσκλητήρια και πραγματοποιούνταν η γιορτή των «παστοπηγίων», που θυμίζει έντονα το σημερινό «στρώσιμο του κρεβατιού».

Οι μελλόνυμφοι ήταν ιδιαίτερα προσεγμένοι στον γάμο, φορώντας καλά ρούχα αλλά και περιποιούμενοι το πρόσωπο και τα μαλλιά τους. Αντίστοιχα, καλοντυμένοι έπρεπε να είναι και οι καλεσμένοι αποφεύγοντας το μαύρο χρώμα. Η γαμήλια πομπή προς την εκκλησία, αλλά και η επιστροφή στο σπίτι του γαμπρού, όπου λάμβανε χώρα το γλέντι, πραγματοποιούνταν σε κλίμα ευφορίας υπό τους ήχους γαμήλιων τραγουδιών.

Όσον αφορά το παλάτι, η εξεύρεση κατάλληλης νύφης για τον βασιλιά ή τον διάδοχο αποτελούσε μία από τις βασικές του φροντίδες. Μέσα από μία μορφή ιδιότυπων «νυφικών καλλιστείων» επιλεγόταν η καταλληλότερη νύφη. Οι βασιλικοί γάμοι, για τους οποίους δεν ίσχυαν οι περιορισμοί που ίσχυαν για τους υπόλοιπους κατοίκους του Βυζαντίου, γιορτάζονταν, όπως είναι φυσικό, με μεγάλη λαμπρότητα.

ΠΗΓΗ: exploringbyzantium.gr